

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 425/08-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2008 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania ako žalobca vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 7 C 73/00.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„OS Bratislava I nebol schopný vytyčiť termín pojednávania od podania žaloby v roku 2000. Čím zjavne porušuje základné právo sťažovateľa garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Medzinárodného dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná. Súčasne je marené aj právo garantované čl. 46 ods. 1 - právo na súdnu ochranu, Ústavy SR.

Vo veci už raz Ústavný súd SR rozhodol v konaní III. ÚS 338/04 ale OS BA I je neúnavný porušovateľ základných práv...

Sťažovateľ pripája uznesenie nadriadeného súdu Krajský súd Bratislava v konaní 3 Co/360/05-97, ktorý sťažovateľa oslobodil od súdnych poplatkov v čase, keď ešte dostával DÁVKY V NÚDZI. Keďže u sťažovateľa nedošlo k zlepšeniu finančných pomerov, uznesenie platí - sťažovateľ má byť oslobodený od súdnych poplatkov, a súd má konať.“

V nadväznosti na to sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom takto rozhodne:

„II.A. Okresný súd Bratislava I v konaní 7 C/73/2000 je nečinný a porušuje základné práva MUDr. D. B. garantované čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorým je Slovenská republika viazaná.

II.B. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť MUDr. D. B. primerané zadosťučinenie vo výške 500.000.- Sk v lehote 15 dní od doručenia Nálezu ÚS SR. V prípade nezaplatenia je OS BA I povinný zaplatiť úroky z omeškania vo výške 17,6 % od dňa povinnosti zaplatiť do zaplatenia.

II.C. Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť trovy advokáta, Ústavného súdu, v lehote 15 dní.

II.D. Okresný súd Bratislava I je povinný konať bez ďalších obštrukcií, protizákonnosti a bezodkladne.

II.E. Okresný súd Bratislava I je povinný konať vo všetkých veciach sťažovateľa bezodkladne, aby tým naplnil rozsudky Európskeho súdu č. 46844/99 a č. 57678/00,

čo znamená konania bez pokračujúcich prieťahov, spravodlivé konania bez porušovania základných práv sťažovateľa raz a navždy!!!!

II.F. V prípadoch nedodržania nariadenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, môže sťažovateľ MUDr. D. B. žiadať násobky sumy 500.000.- Sk, násobenej počtom rokov prieťahov.“

Sťažovateľ žiadal aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom poukazujúc na svoju nepriaznivú finančnú a sociálnu situáciu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ,

pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05).

Podstatou sťažnosti sťažovateľa bolo namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku nečinnosti, resp. zbytočných prietáhov spôsobených postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 142/03, I. ÚS 145/03).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením č. k. 7 C 73/00-126 zo 17. apríla 2008 posudzované konanie zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, pričom sťažovateľ proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie 30. apríla 2008 (odvolanie sťažovateľa je súčasťou príloh k sťažnosti). Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 3. júla 2008.

Z uvedeného vyplýva, že konanie, v ktorom malo dôjsť k porušeniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo

už v čase uplatnenia ochrany označených práv sťažovateľom prostredníctvom sťažnosti podanej ústavnému súdu zastavené. Napriek skutočnosti, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu uznesenie okresného súdu nenadobudlo právoplatnosť, keďže sťažovateľ sa odvolal, je nepochybné, že k namietanému porušovaniu sťažovateľom označených práv už nemohlo dochádzať, keďže okresný súd v dôsledku rozhodnutia o zastavení konania nemohol vo veci konať, to znamená, že v čase podania sťažnosti vec už nebola v jeho dispozícii, ale v dôsledku podaného odvolania v dispozícii odvolacieho súdu, a preto v danom čase už okresný súd nemohol žiadnym relevantným konaním ovplyvňovať priebeh konania, resp. spôsobovať zbytočné prietahy v ňom (napr. IV. ÚS 188/03, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd v nadväznosti na to podotýka, že proti porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa sťažovateľ mohol brániť (do zastavenia konania uznesením okresným súdom) podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jedným zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04, III. ÚS 317/05).

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu, t. j. 3. júla 2008, už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom. Tento stav viedol ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) k záveru, že sťažnosť podaná proti postupu okresnému súdu je v tejto časti zjavne neopodstatnená, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej zmyslom a účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

Z obsahu sťažnosti je zrejme, že zjavným skutkovým základom sťažnosti v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, sú namietané prieťahy, resp. nečinnosť okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 73/00.

Ústavný súd zistil, že v čase podania sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu okresný súd vo veci nekonal (nemohol meritórne vo veci konať a rozhodnúť), a to v dôsledku jeho uznesenia o zastavení konania, a preto ani nemohol porušiť základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v súvislosti s tvrdenými zbytočnými prieťahmi v namietanom konaní považoval za zjavne neopodstatnenú a odmietol ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 C 73/00-126 zo 17. apríla 2008 o zastavení konania mal k dispozícii riadny opravný prostriedok - odvolanie, a vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných

a trestnoprávnych veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať len v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy, dospel k záveru, že sťažnosť v uvedenej časti treba odmietnuť aj pre nedostatok jeho právomoci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu, aby rozhodoval o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ako aj o ďalších nárokoch uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008